УНИВЕРЗИТЕТ У НИШУ
UNIVERSITY OF NIŠ

ФАКУЛТЕТ ЗАШТИТЕ НА РАДУ У НИШУ
FACULTY OF OCCUPATIONAL SAFETY

ПРОФЕСИОНАЛНИ РИЗИК - ПРИРУЧНИК

Ана Стојковић
Иван Крстић

Ниш, 2025. године

Професионални ризик - приручник
Прво издање

др Ана Стојковић, доцент
др Иван Крстић, ред. проф.

Издавач:
Факултет заштите на раду у Нишу
Рецензент:
Проф. др Бранислав Анђелковић, у пензији, Факултет заштите на раду у Нишу
За издавача:
Проф. др Срђан Глишовић
Технички уредио:
Драган Радојковић
Дизајн корица:
AvramovicDesign@yahoo.com
Штампа:
„Графика Галеб“ Ниш
Тираж:
100 примерака

CIP- Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

331.45/.46(075.8)(076)

СТОЈКОВИЋ, Ана, 1989-
Професионални ризик : приручник /
Ана Стојковић, Иван Крстић. - Ниш :
Факултет заштите на раду, 2025
(Ниш : Графика Галеб). -
209, 36 стр. : илустр. ; 30 cm
Слике аутора. - Тираж 100. -
Биографије аутора: стр. [253]. -
Библиографија: стр. [247-252].

ISBN 978-86-6093-131-5

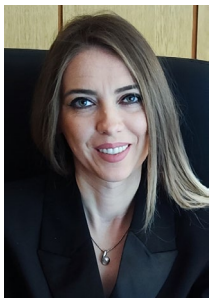
1. Крстић, Иван М., 1972- [autor]
a) Радна средина -- Ризик
b) Заштита на раду

COBISS.SR-ID 180254729

САДРЖАЈ

1. Елементи стања радне средине 1
2. Овлашћења, обуке и евиденције 27
2.1. Одлуке у области безбедности и здравља на раду 28
2.2. Овлашћења и документација при извођењу грађевинских радова 42
2.3. Обуке у области безбедности и здрављу на раду 50
2.4. Евиденције у области безбедности и здрављу на раду 64
2.5. Правилник о безбедности и здрављу на раду 79
2.6. Дозволе за рад 80
3. Испитивање услова радне средине 83
3.1. Испитивање хемијских штетности 85
3.2. Испитивање физичких штетности 87
3.3. Испитивање биолошких штетности 102
4. Испитивање средстава за рад 107
4.1. Испитивање опреме за рад 108
4.2. Испитивање електричних инсталација 115
4.3. Испитивање громобранских инсталација 117
5. Лична заштитна опрема 119
5.1. Лична заштитна опрема према деловима тела 120
5.2. Лична заштитна опрема за специфичне ризике 139
5.3. Примена личне заштитне опреме 148
6. Ознаке за безбедност и здравље на раду 159
6.1. Ознаке забране, упозорења и обавештења 160
6.2. Ознаке за обележавање хемикалија 162
6.3. Ознаке за обележавање саобраћајних површина 163
6.4. Ознаке за обележавање препрека и опасних зона 163
6.5. Светлосне и звучне 164
6.6. Говорна комуникација 165
7. Повреде на раду, професионалне болести и болести у вези са радом . . . 169
7.1. Пријава повреде на раду 172
7.2. Пријава професионалног обољења 176
7.3. Радна места на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем . . . 180
7.4. Претходни и периодични лекарски прегледи 183
8. Прва помоћ 189
8.1. Организовање пружања прве помоћи 189
8.2. Обука за пружање прве помоћи 190
8.3. Средства и опрема за пружање прве помоћи 190
8.4. Пружање прве помоћи 192
9. Процена ризика 199
9.1. Модификована AUVA/BG метода процене ризика 199
9.2. Kinney метода процене ризика 202
9.3. Акт о процени ризика 203
Прилог
Литература

БИОГРАФИЈЕ АУТОРА

Ана С. Стојковић је рођена 1989. године у Нишу. Факултет заштите на раду у Нишу, смер Инжењерство заштите радне и животне средине, завршила је 2013. године. Мастер академске студије смер Инжењерство заштите на раду завршила је 2015. године на Факултету заштите на раду у Нишу, где је и докторирла 2024. године (назив докторске дисертације: „Развој поступка стабилизације токсичних метала из технолошког процеса галванизације“). У звање доцент, за ужу научну област Безбедност и ризик система, изабрана је 2024. године.

Водећи је проверавач QMS-а према ISO 9001, EMS-а према ISO 14001 и OH&S према ISO 45001. Интерни је проверавач за компетентност лабораторија за испитивање и лабораторија за еталонирање ISO/IEC 17025. Поседује Лиценцу за обављање послова саветника за безбедност и здравље на раду, Уверење о положеном стручном испиту из области заштите од пожара и Лиценцу за израду процене ризика од катастрофа и плана заштите и спасавања. Била је члан програмског и организационог одбора међународне EUROSA конференције и члан организационог одбора међународне конференције SEMSIE. Представник је руководства за квалитет Центра за техничка испитивања Факултета заштите на раду у Нишу и члан Комисије за обезбеђење квалитета Универзитета у Нишу. Написала је већи број научних и стручних радова и учествовала у изради више студија из области професионалног ризика.

Иван М. Крстић је рођен 1972. године у Нишу. Технолошки факултет у Лесковцу, смер Хемијско и биохемијско инжењерство, завршио је 1997. године. Магистрирао је 2003. године на Факултету заштите на раду у Нишу, где је и докторирао 2010. године (назив докторске дисертације: „Модели за системску анализу ризика технолошких система“). У звање редовни професор, за ужу научну област Безбедност и ризик система, изабран је 2020. године. Носилац је дипломе *Michigan State University: "Environmental and Occupational Health Management Systems".*

Водећи је проверавач QMS-а према ISO 9001, EMS-а према ISO 14001 и OH&S према ISO 45001. Интерни је проверавач за компетентност лабораторија за испитивање и лабораторија за еталонирање ISO/IEC 17025 и саветник за хемикалије. Усавршавао се 2001. године у Републици Словенији на Институту „Јожеф Стефан“ из области заштите на раду и међу првима у Србији промовисао процену професионалног ризика. Био је председник програмског одбора националне конференција са међународним учешћем „Унапређење система заштите на раду“, председник организационог одбора међународне конференције „*Safety of Technical Systems in Living and Working Environment*“, као и члан организационог и програмског одбора већег броја националних и међународних конференција из области заштите радне и животне средине. Оснивач је часописа „*Safety engineering*“, члан редакцијског колегијума часописа „Заштита у пракси“ и један од оснивача европске асоцијације заштите на раду EUROSA. Секретар је Првог конгреса медицине рада и заштите на раду Србије и Црне Горе. Био је продекан за квалитет и издавачку делатност Факултета заштите на раду у Нишу у два мандата. Члан радне групе за припрему Стратегије безбедности и здравља на раду у Републици Србији и члан радне групе за израду Закона о безбедности и здравља на раду. Добио је захвалницу у знак признања за изузетне резултате и заслуге у остваривању циљева и задатака Савеза инжењера и техничара Србије.